

Szlak Zabytków Techniki

LEKCJA MUZEALNA

Karta ucznia

Źródło: www.laziska.com

LEKCJA FIZYKI

Imię i nazwisko ucznia: .....

Data: .....

Temat: Bohater burzy

Miejsce: Muzeum Energetyki

Region turystyczny: **Górny Śląsk**

Powiat: **Mikołowski**

Miasto: **Łaziska Górne**

Adres: **ul. Wyzwolenia 30**

Telefon: **(032) 324 35 55**

Adres internetowy: www.muzeumenergetyki.pl

Dodatkowe informacje (moje zapiski):

.....
.....

OPIS PIERWSZY

Źródło: <http://www.tauron-pe.pl/Strony/start.aspx>

◊ ĆWICZENIE 1

1 Co przedstawia powyższa ilustracja?
(podkreśl prawidłową odpowiedź)

- Logo elektrowni
- Znak wodny zakładu energetycznego
- Logo spółki akcyjnej polskiej energii elektrycznej

2 Jaki wpływ ma symbolika powyższego logo na Twoje życie prywatne i społeczne
(wymień trzy wpływy)

- .....
- .....
- .....

OPIS DRUGI

Źródło: http://energetyka.wnp.pl/elektrownie/pke-sa-elektrownia-laziska,4294_2_0_1.html

◊ ĆWICZENIE 2

1 Na podstawie powyższej fotografii i tego co przed chwilą zobaczyłeś, uzasadnij, dlaczego temat naszej lekcji realizujemy w obiekcie z fotografii? (napisz w trzech wyrazach).

.....

2 Jak myślisz, do czego służą te wysokie wieże i przewody, które je łączą? (napisz w trzech wyrazach).

.....

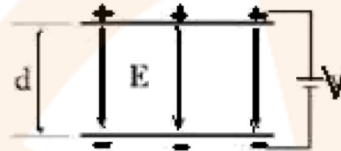

OPIS TRZECI

◊ ĆWICZENIE 3

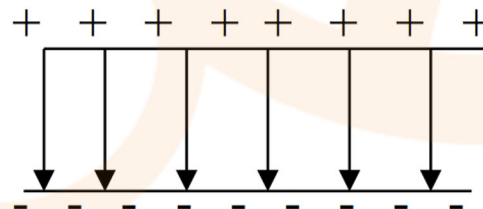
Powyższy rysunek jest prostym modelem kondensatora, którego przeznaczenie i zasadę działania przed chwilą zobaczyłeś. Co oznaczają elementy rysunku (połącz w pary poniższe nazwy):

+	natężenie pola elektrycznego
d	ładunek elektryczny dodatni
E	napięcie elektryczne
V	ładunek elektryczny ujemny
-	odległość między ładunkami
	bateria ogniw
	linie pola elektrostatycznego

Kondensator jest źródłem prądu elektrycznego. Pierwszy kondensator został skonstruowany w 1746 roku w laboratorium Uniwersytetu w Lejdzie. Został on wykonany z butli zawierającej wodę, która była połączona drutem z maszyną elektrostatyczną. Po pewnym czasie pracy maszyny zgromadził się bardzo duży ładunek. To dlatego pierwszy kondensator nosił nazwę "butelka lejdejowska". W obecnych czasach małe rozmiary układów nie pozwalają na stosowanie tak dużych kondensatorów.

Kondensator zbudowany jest z dwóch okładek, na których zgromadzony jest ładunek (+) i ładunek (-). Pomędzy okładkami kondensatora istnieje pole elektrostatyczne jednorodne

OPIS CZWARTY

◊ ĆWICZENIE 4

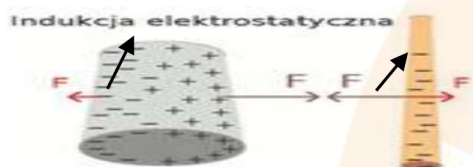
1 Wykonaj następujące ćwiczenia, używając sprzętu znajdującego się na stole: Plastikową linijkę należy potrzeć wełnianą szmatką, następnie zbliżyć do skrawków papieru, puszcze po napoju Sprite i nadmuchanego balonika. Co zauważyłeś?

OBSERWACJE: (wpisz brakujące wyrazy):

Plastikowa linijka ..... skrawki papieru, pustą puszkę i balonik

WNIOSEK:

W doświadczeniu mieliśmy do czynienia ze zjawiskiem..... Jest to sposób elektryzowania ciała w wyniku zbliżenia do niego innego naelektryzowanego ciała.

model: balonik, papier, puszka linijka

2 Laskę ebonitową należy potrzeć sukniem, następnie zbliżyć do elektroskopu, potem oddalić, co zauważyłeś ?

OBSERWACJE:

Po zbliżeniu laski ebonitowej do elektroskopu wskazówki ....., a po oddaleniu .....

WNIOSKI:

W powyższym doświadczeniu mieliśmy do czynienia z elektryzowaniem ciał przez indukcję.

WNIOSEK OGÓLNY:

W doświadczeniu 1 i 2 występowała zasada zachowania ładunku:

ładunek elektryczny jest niezniszczalny; nigdy nie ginie i nie może być stworzony. Ładunki elektryczne mogą się przemieszczać z jednego miejsca w inne, ale nigdy nie biorą się znikąd. Mówimy więc, że ładunek elektryczny jest zachowany.

Inaczej:

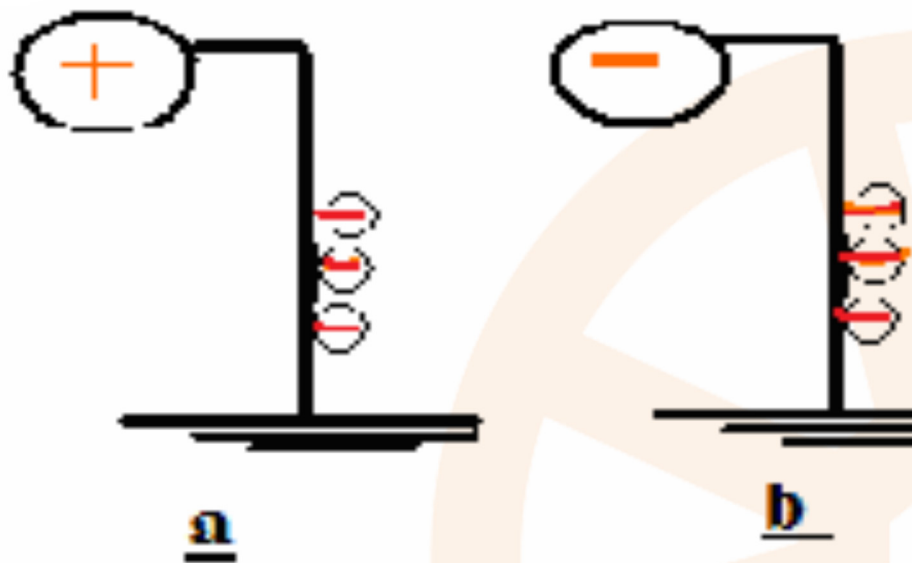
W izolowanym układzie ciał całkowity ładunek elektryczny, czyli suma algebraiczna ładunków dodatnich i ujemnych, nie ulega zmianie

.....
.....

OPIS PIĄTY

◊ ĆWICZENIE 5

Na podstawie omówionego przed chwilą przez nauczyciela zjawiska związanego z przepływem ładunków narysuj na powyższym rysunku kierunek przepływu elektronów. Jakie zjawisko przedstawia powyższy rysunek (podaj nazwę).

.....

Jakie ma zastosowanie zjawisko opisane graficznie na rys. b

.....

.....

OPIS SZÓSTY I SIÓDMY

Źródło: <http://odkrywcy.pl>

ĆWICZENIE 6

1 Na podstawie obserwacji przeprowadzonych przed chwilą doświadczeń; klatka Faradaya, wiatr Maxwella, prąd po butelce, nazwij główny element zdjęcia:

ĆWICZENIE 7

1 Opisz, jak powstał ten element (w przenośni), podkreślając odpowiednie zwroty w poniższym wierszu

Jest taka nieujarzmiona,
nieprzewidywalna.
Zamknij oczy
Chodź ze mną, nie bój się
Jest ciemno
Jest jeszcze cicho
Powolutku, pomalutku pada deszcz
Kap, kap, kap... nasila się
Z oddali słycać pomruki
Co to? Kto to?
Czy to strachy?
Czy to lachy?
Nadchodzi...
Słyszysz ją?

Jest tuż, tuż ...
Czujesz ją?
Boisz się?
Już drżysz?
Głośniej i głośniej, szybciej i szybciej
Coraz mocniej i mocniej
Nagle błysk, jeden, drugi... i jeszcze raz!!!
Ta eksplozja barw!
Piękna, cudna, niepojęta
Cicho, cichosza ...
Tylko serca walą jak szalone
Ja już płonę!
Pali się, pali się!

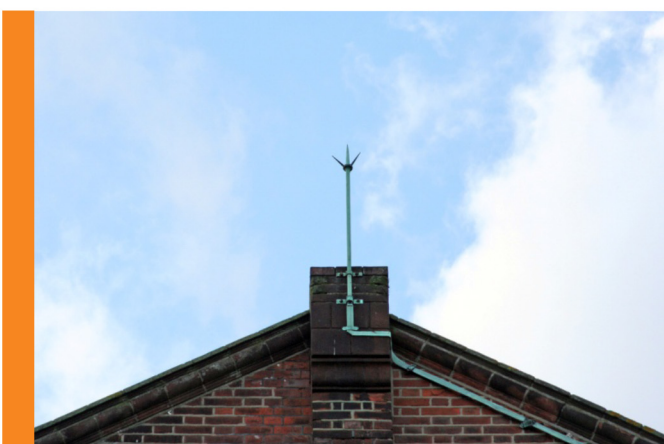

OPIS ÓSMY

◊ ĆWICZENIE 6

1 Wykonaj w domu poniższe zadanie:

Skonstruuj model piorunochronu. Nim przystąpisz do pracy zastanów się dokładnie nad elementami zjawiska wykorzystanego w jego budowie oraz nad właściwościami substancji, z którego jest wykonany. Możesz wykorzystać poniższą fotografię lub skorzystać z innych źródeł informacji.

Źródło: www.przepisnadom.pl/instalacja-odgromowa/

Przeanalizuj poniższe dane i zastanów się, dlaczego powinno się zakładać piorunochrony:

Napięcie pioruna	$U = 50000000 \text{ V}$
Czas trwania	$t = 100 \text{ mikrosekund}$
Natężenie prądu elektrycznego	$I = 30000 \text{ A}$
Napięcie instalacji domowej	$U = 230 \text{ V}$
Bezpieczne napięcie dla człowieka	$U = 25 \text{ V}$

